Ao. 1858. Zaturdag

No. 67. 5 Junij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 2 Junij 1858.

Bij Koninklijk Besluit van den 7 April d. j. No 50, is tot Predikant bij de Hervormde Gemeente in het district *Nickerie* benoemd, de Heer G. L. Batenburg, Candidaat tot de Heilige dienst bij het Provinciaal Kerkbestuur van *Noord Brabant*.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 2 Junij 1858.

(6830) Alzoo bij het Bestuur het verzoek is gedaan om de slavin *Paulina*, geboren in 1820, moedersnaam *Lucretie*, van den naam van Plantage *Vreeland*, gelegen in de divisie *boven Suriname* en *Thorarica*, af- op dien van M. J. Houthakker voor den vrijdom te doen overschrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements Secretarie te doen.

De Gouvernements-Seretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 4 Junij 1858.

(7041) Alzoo F. G. Caupain van het Gouvernement heeft verzocht om de kinderen van Sallij Marie Gomperts genaamd Lucinde Caro, Hendrik Francis, Hugo Leopold en François Hendrik te vergunnen, om in plaats van den door hen gevoerd wordende familienaam Gomperts, dien van *CAUPAIN* te voeren.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *zes* weken, na de dagteekening dezer, daarvan aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.
Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.

4 Junij. Van het slavenkind *Cornelius Harrij*, geboren in 1858, zoon van *Henriette*, toebehoorende aan P. de Montel.

4 Junij. Van het slavenkind *Johan*, geboren in 1847, zoon van *Saraatje*, toebehoorende aan J. C. Sanches.

» » Van de slavin *Leentje*, geboren in 1819, dochter van *Aurora*, en hare kinderen: *Henriette*, geboren in 1849, *Alexander*, geboren in 1853 en *Christiaan*, geboren in 1857, toebehoorende aan Plantage *Vreeland*, divisie *boven Suriname en Thorarica*.

» » Van de slavin *Flora*, geboren in 1842, dochter van *Leentje*, toebehoorende aan de minderjarigen J. C. W.- J. M. L. en J. C. W. Rooswijk.

» » Van den slaaf *Jantje* of *Calibo*, geboren in 1824, wiens moedersnaam onbekend is, toebehoorende aan M. D. Huidekoper.

De Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste Afkondiging.

Gouvernements-Secretarie.
Post-Kantoor.

De op **Zaturdag** den 5den dezer, per de koloniale Schoener *Coronie*, kapt. L. WILDSCHUT, via *Coronie* en *Nickerie* naar *Demerarij*, te verzenden Brievenpakketten, zullen op dien dag des middags ten **12 URE** worden gesloten.

Paramaribo, den 1 Junij 1858.

De Ambtenaar tijdelijk belast met de Posterij,
E. C. WESENHAGEN.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 4 Junij 1858.

Op heden is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Eduard Coenraad van 't Velde
en
Mietje Louisa Bast.

Willem Robert Chilgest
en
Geertruida Cicilia van Balen.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
J. F. SAILE VANIER.

Eerste Afkondiging.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan dat zich uit de stad en hare omstreken heeft verwijderd:

De slavin *Henriette*, aankomende C. G. D. Abrahams.

Terwijl sedert 1o. Junij nog als afwezig zijn opgegeven:

De slaaf *Frederik*, aankomende Nassij Dz.

De slaaf *Eduard*, aankomende Plant. *Alsimo*.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om, voorzeide slaven, niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834 G. B. No. 1 vastgesteld.

Paramaribo, den 4 Junij 1858.

De prov. Commissaris van Politie,
G. DUIJCKINCK.

Paramaribo, den 2 Junij 1858.

[7043] Alzoo de onderstaande personen, zich tot het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* hebben gewend, ter bekoming van voorloopige uitbetaling hunner hierna te vermeldene vorderingen, als:

a. de Weesmeester dezer Kolonie als waarnemende de belangen van de minderjarigen J. S. A. M. Duncan, P. Rucker, J. P. Arrias, de kinderen van C. Francke legatarissen van J. G. W. Telting, P. H. Philips, H. F. Philips en J. F. Philips, voor zijne vordering ten laste den boedel P. A. J. du Bus, zich geschreven hebbende Pierre du Bus.

b. P. H. Gaijkema voor zijne vordering ten laste de plantage *Concordia*, aangekomen hebbende de boedels Salomon de la Parra en S. H. de la Parra.

Zoo wordt daarvan mits deze aankondiging gedaan ingevolge art. 4 der Publicatie van den 5n. December 1843 (G. B. No. 8).

De Secretaris bij het Collegie voornoemd,
J. ELLIS.

NIEUWSTIJDINGEN.

Nederlanden.

Uit Rotterdam wordt het volgende geschreven:

Te Delft is door een student der academie op een dispuut eene stelling verdedigd, houdende *dat de Delftsche Akademie eene radicale reorganisatie behoefde.* Die student werd later benoemd tot

secretaris der commissie van redactie van den almanak. Eenige dagen geleden werd daarop dienzelfde student bij den secretaris van den raad van bestuur der akademie ontboden en hem gezegd, dat hij binnen vier uren eene schriftelijke verklaring moest geven, dat hij gedurende zijn verblijf aan de akademie nooit weder over de reorganisatie zou spreken, en bedanken als secretaris van de commissie van redactie van den almanak, of dat de raad anders maatregelen zou nemen, om hem van de akademie te verwijderen. De student zeide, dat hij uitstel nam tot hij zijnen vader had geraadpleegd, en verklaarde later dat hij *ingevolge het verzoek van zijnen vader, aan het verlangen van den raad voldeed*, maar van den raad een bewijs verlangde, dat hij het deed *op uitdrukkelijk verlangen van den raad*. De secretaris van den raad van bestuur heeft hem dat bewijs gegeven.

—Den 16den Mei, in den vroegen ochtend, is in de residentie zacht en kalm, in 70jarigen ouderdom overleden, de heer mr. Willem Boudewijn Donker Curtius van Tienhoven, minister van staat, oud-president van den Hoogen Raad der Nederlanden, kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw en ridder met de ster der orde van de Eikenkroon. Hij was geboren te 's Hertogenbosch, den 29sten December 1778. Gedurende eene reeks van jaren vervulde hij de betrekking van advocaat te Dordrecht. Vele jaren werd hij door de provinciale staten van Holland als lid van de tweede kamer der staten-generaal afgevaardigd. Als zoodanig nam hij aan den gewigtigen arbeid tot vervaardiging van de nationale wetgeving een ijverig deel. Gedurende langen tijd vervulde hij de betrekking van president der regtbank van eersten aanleg te 's Gravenhage. In 1837, bij de invoering der nieuwe wetgeving, werd hij aan het hoofd der magistratuur van Nederland geplaatst, en wel eerst als vice-president, later als president van den Hoogen Raad der Nederlanden. Hij heeft die betrekking tot voor weinige jaren vervuld, toen hij, ten gevolge van hoogen ouderdom, zijn eervol ontslag vroeg en bekwam. In zijne verschillende betrekkingen legde hij steeds eene bijzondere toewijding en groote zorg aan den dag. Zelfstandigheid, onafhankelijkheid, regtvaardigheid werden door hem niet alleen aangeprezen, maar stipt en streng gehandhaafd. Met de meeste naauwgezetheid nam hij de hem toevertrouwde belangen waar. In moeijelijke tijden, toonde hij steeds onwankelbare trouw aan koning en vaderland. Zijn verlies zal door velen gevoeld worden, daar, hoezeer hij in de laatste jaren stil en afgezonderd leefde, weldoen in verschillende omstandigheden, waar hij slechts kon, zijne vreugde uitmaakte. De overledene heeft in vroegeren en lateren tijd ook door menig geschrift van zijne kennis en opprijsstelling der wetenschappen doen blijken. Nog in de eerste weken van dit jaar, van het ziekbed waaraan hij gekluisterd was, zond hij in het licht: *Een woord aan mr. de Bosch Kemper*, hoogleeraar te Amsterdam, met een kort naschrift aan den minister van justitie, waarin hij het vraagstuk *het hooger beroep in strafzaken* behandelde. Uit dat geschrift bleek o. a. dat, zoolang hij zitting had in den Hoogen Raad, hij *slechts in één geval* gestemd heeft tegen het verleenen van gratie van de doodstraf, dat is in de bekende zaak van den te Amsterdam ter dood gebragten Kemper. Dit feit levert bij zoo menig ander, een afdoend bewijs van de menschlievende gevoelens des afgestorvenen die, als mensch, niet minder dan als regtsgeleerde en eerste leider van Nederlands hoogste vierschaar, onuitwischbare herinneringen achterlaat. Den 20n werd het stoffelijk overschot op de begraafplaats *Eik en duinen* ter aarde besteld. Achter het lijk volgde de eenig overgebleven zoon van den overledene, wijders de heer Boot, minister van justitie (als bloedverwant), en de heer Nierstrasz. Op het kerkhof bevonden zich de president en de leden van den Hoogen Raad en de ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij het hoog regterlijk collegie, benevens eenige vrienden van den afgestorvene, die hem de laatste eer hebben bewezen.

—Blijkens een dezer dagen verschenen programma zal er op 27 September van dit jaar te Brussel, in het gebouw van de akademie van kunsten en wetenschappen, onder het voorzitterschap van den heer C. Faider, oud minister van justitie, een congres worden gehouden, waarop het belangrijke vraagstuk zal behandeld worden betreffende het eigendom van kunstwerken en voortbrengselen van den geest. Het congres zal vier of vijf dagen duren. Aan vele personen is eene uitnoodiging toegezonden, om daaraan deel te nemen en tevens om reeds vooraf aan de commissie betreffende de punten, die in behandeling zullen worden gebragt zoodanige mededeelingen te doen, die een grondig onderzoek dier vragen zouden kunnen bevorderen.

Wij laten de belangrijkste dezer vragen hier volgen:

I. Moet het beginsel van internationale erkenning van den eigendom van kunstwerken en voortbrengselen van den geest in de wetgeving van alle beschaafde volken worden opgenomen en moet men daarin het beginsel van reciprociteit handhaven? Moeten de vreemde kunstenaars en schrijvers volkomen met de inlandsche worden gelijk gesteld?

II. Hoe lang moet dit regt van eigendom kunnen worden gehandhaafd en moet men ten opzigte van dit punt eenig onderscheid maken naar gelang van den aard der werken? Kan dit regt van eigendom ook worden toegepast op mondelinge voordragten, redevoeringen door snelschrijvers in schrift gebragt, enz.? Vloeit uit het regt van eigendom op den oorspronkelijken tekst het uitsluitend regt van vertaling voort en kan ook dat in dezelfde mate en gedurende denzelfden tijd worden gehandhaafd als het eerste?

III. Is het regt van opvoeren van tooneel- en muziekwerken onafhankelijk van het uitsluitend regt van uitgeven? Bevat het regt van eigendom van muziekwerken het uitsluitend regt tot het maken van variatiën op de motiven van het oorspronkelijke?

IV. Moet de vervaardiger van eenig kunstwerk het uitsluitend regt hebben, om het door eene gelijke of andere kunst te doen nabootsen?

Welke middelen kunnen worden aangewend, om den eigendom van werken van kunst te verzekeren?

V. Bestaat er reden om de navolgende punten aan de regering aan te bevelen: *a.* afschaffing van invoerregten op boeken of kunstwerken of ten minste vermindering daarvan; *b.* de bevoegdheid, om de werken, die in commissie naar den vreemde zijn verzonden, doch niet verkocht zijn, weder vrij in te voeren; *c.* vermindering van het porto op drukwerken, enz.

—Betreffende de ontruiming van het eiland Schokland, wordt het volgende gemeld:

Thans is Schoklands lot beslist. Het eiland zal bepaald ontvolkt worden; de contracten van onteigening zijn in den loop dezer week door alle eigenaars geteekend, de hoogste taxatie beloopt ƒ5000 en de laagste ƒ700. Zoo eenstemmig als de bewoners van dit eiland afstand hebben gedaan van hun eigendom, is welligt nog nooit eene onteigening geschied, en ieder is tevreden. Het gezamenlijk bedrag is ongeveer ƒ150.000. Het spreekt van zelf, dat op deze belangrijke zaak de approbatie van hooger hand wordt verwacht, terwijl drie maanden nadat deze zal verkregen zijn, de woningen moeten afgebroken worden. De bevolking bestond in het vorige jaar uit 181 protestanten, 1 Afgescheidene en 458 Roomsch-Katholieken. Deze hebben zich voorgesteld hun verblijf te nemen in de zeeplaatsen langs de Zuiderzee in Noord-Holland. Het aantal gezinnen is 144, dat der huizen 155. Wordt het verkregen handgeld besteed aan de verbetering van schuiten en vischwant, dan is nu hun bestaan verzekerd.

Britsch Guyana.

In ons No. 66 maakten wij melding dat de Gouverneur van Britsch Guyana te St. Thomas was gearriveerd, om van daar naar Venezuela te vertrekken, ten einde in commissie de grensscheiding tusschen die republiek en Britsch Guyana te regelen. De *Royal Gazette* van Georgetown, van den 11 Mei, meldt, dat die zending mislukt is, tengevolge van de in gemelde republiek uitgebarsten revolutie.

De heer Wodehouse vertrok daarop met eene Fransche stoomboot naar Martinique, en van daar met de koninklijke stoomboot Prince, naar Britsch Guyana.

Op Zondag den 9den Mei, viel het anker voor de reede van Georgetown en ten 6 ure verkondigde een salut van 17 schoten uit het fort, aan de bevolking de aankomst van den Gouverneur. Onmiddellijk vereenigden zich de invloedrijkste en achtenswaardigste ingezetenen om den man te begroeten, die teruggekomen is om zijne beste krachten aan de belangen van dat gewest toe te wijden, en wiens komst, gelijk die van een' afwezigen vriend, met blijdschap werd te gemoet gezien. De dag en het uur van aankomst van Z. Ex., gevoegd bij de omstandigheid dat zeer vele handelaars en planters, uithoofde van den rustdag, zich op het land bevonden, verhinderden de luisterrijkheid der ontvangst die men hem had toegedacht. Te acht ure begaf zich een talrijk gezelschap uit magistraatspersonen en notabele ingezetenen bestaande, aan boord van de *Prince* om Z. Exc. en echtgenoot te begroeten. Bij het aan wal stappen werden zij door den Gouverneur a. i., den heer Walker, en eene commissie gerecipieerd. Eerewachten bewezen hun bij de landingsplaats, den optogt naar het Gouvernementshuis langs het exercitieplein, en het Hotel, de gebruikelijke eer, terwijl de groote toegestroomde menigte en de luide toejuichingen, van de vreugde der bevolking om hen weder in haar midden te zien, getuigden.

Op den daarop volgenden dag heeft de Gouverneur a. i., in eene vergadering van het Hof van Policie, het bestuur nedergelegd, hetwelk door Z. Exc. P. E. Wodehouse weder is aanvaard geworden.

In die vergadering is, met eenparige stemmen, een besluit genomen om aan den afgetreden

Gouverneur a. i., Wm. Walker, een adres van dankbetuiging aan te bieden, voor den ijver en de bekwaamheid waarmede hij gedurende de afwezigheid des landvoogds het bestuur heeft geleid, en voor de welwillendheid en minzaamheid welke hij, jegens de leden van het Hof en allen die met hem in aanraking kwamen, steeds heeft aan den dag gelegd.

Noord-Amerika.

De laatste handelskrisis in de Vereenigde Staten, waar men 264,061 handelshuizen telt, heeft 4937 faillissementen tengevolge gehad, met een gezamenlijk passief van 291.750.000 d. waarvan slechts 156.021.000 d. zijn betaald; het totaal verlies heeft dus 143.780.000 d. bedragen. Te New-York telde men 1 faillissement op de 15 huizen, te Milwaukie 1 op de 33; te Dubuque en te Chicago 1 op de 11; te Philadelphia 1 op de 26; te Cincinnatie 1 op de 28; te New-Orleans 1 op 38; in Mississippi 1 op de 103 en in Georgia 1 op de 170.

Frankryk

De *Moniteur de la Flotte* heeft van zijnen correspondent in China eene beknopte mededeeling ontvangen van eene soort van verhoor, hetwelk de hooge mandaryn Yeh heeft ondergaan. Uit dit stuk blijkt, dat de gevangene bij die gelegenheid zijn geheelen levensloop verhaald en daarbij gezegd heeft, dat hij de zoon is van eenen mandenmaker te Kay-Fih, in de provincie Honan; dat hij zich reeds vroeg aan de wetenschappen had toegewijd en na den graad van letterkundige der derde klasse verkregen te hebben, tot repetitor bij het collegie Khai-Faing werd benoemd. Als eene erkentenis zijner talenten werd hij vervolgens in de tweede, later in de eerste klasse der geleerden opgenomen en klom weldra tot de waardigheid van vice-voorzitter van den *hingpou*, (geregtshof) waarna hij in 1847 tot adjunct bij den gouverneur van Canton werd aangesteld. De Engelsche commissaris verweet hem de gruwelijke teregtstellingen, die hij eenige gevangenen had doen ondergaan, met die ongelukkigen letterlijk in stukken te doen scheuren, waarop Yeh trachtte zich te verschoonen, met de verklaring, dat hij die vreesselijke straf alleen had toegepast als eene weerwraak op den aanvoerder der muitelingen, die vroeger zes duizend zijner aanhangers, een voor een tusschen twee planken gebonden, had laten doorzagen. Voor zoover hij kon nagaan had hij tijdens zijn bestuur ongeveer zestig duizend menschen ter dood doen brengen; »doch zulke wreedheden" voegt de correspondent er bij, »behooren in China tot de gewone handelingen, waardoor een bestuur meent zich ontzaggelijk te moeten maken."

Gemengde Berigten.

Het »*Edinb. New Phil. Journal*" deelt eenige eigenschappen mede van sommige tropische gewassen. Het bamboesriet (bambusa arundinacea) en de rammenasboom (moringa pterygosperma) zijn opmerkelijke voorbeelden der verbazende snelheid van den plantengroei in de keerkringslanden. Geloofwaardige berigtgevers verzekeren, dat het bamboesriet dikwijls in 24 uren 14 duimen wast. Men heeft zes dagen achtereen eene zoodanige plant gemeten, die van den wortel af eene hoogte bereikte van 5 voeten. In de eerste 24 uren wies zij $6\frac{3}{4}$ duim, in de tweede $5\frac{1}{4}$, op den derden en vijfden dag $4\frac{1}{2}$ en op den zesden dag eveneens $4\frac{1}{2}$ duim. Deze waarnemingen werden tusschen den 22sten en 29sten September gedaan op eene plant, die in een betrekkelijk armen en schralen grond stond. Een rammenasboom bereikte in 9 maanden, van de zaaijing af, eene hoogte van 24 voeten, in weerwil dat hij weinig verzorgd was geworden en de grond steenachtig en geenszins vruchtbaar was. Hij, die echter in deze buitengewone groeikracht enkel zegen ziet, vergeet, dat wegens de massa en digheid van het onkruid, nergens op den aardbodem grooter zorgvuldigheid vereischt wordt, om het land daarvan zuiver te houden, dan onder de tropische luchtstreek.

Volgens opgave in »*The Nautical Magazine, Januarij* 1856," bedraagt, naar de laatste berekeningen, de diepte van den Stillen Oceaan 14000 tot 18000 voeten. Opmerkelijk is het, dat de schattingen van die diepte allengs geringer geworden zijn. La Place stelde ze op 10 mijlen, Whewell op $3\frac{1}{2}$ mijl, terwijl bovengenoemde schatting ze tot op 2 mijlen doet afdalen.

Uit Engeland schrijft men dat de kon. kommissarissen voor de landverhuizing, sedert den 1sten Januarij 23 schepen hebben bevracht, waarvan reeds 16 zijn uitgezeild. Hiervan vertrokken zes naar de kolonie Victoria, vijf naar New-South-Wales, drie naar zuidelijk Australie, een naar westelijk Australie en een naar de Kaap de Goede Hoop. Negen zijn van Liverpool uitgezeild, vijf van Plymouth en twee van Southampton. Het getal landverhuizers, dat naar Victoria werd overgebragt, beliep 2252 zielen, naar New-South-Wales 1774, naar zuidelijk Australie 1068, naar westelijk Australie 187, naar de Kaap de Goede Hoop 514.

Te Petersburg is een boekwerk in twee deelen verschenen, dat, indien het niet in het Russisch was geschreven, de belangstelling van geheel Europa zou opwekken. Het is een verslag van den arbeid der leden van de kerkelijke missie van Rusland, te Peking, China's hoofdstad, gedurende de jaren 1852 — 1857. Te Peking bestaan twee Russische kerken, in de 17de eeuw door krijgsgevangenen gesticht en sedert dien tijd bediend door geestelijken die om de tien jaren worden afgelost. Zij hebben den tijd en meestal ook lust om de taal, de zeden, de gewoonten en de beschaving des lands naauwkeurig te onderzoeken, waarbij het hun zeer te stade komt dat eenige geleerden en geneesheeren aan de missie zijn toegevoegd.

De uitgegeven deelen bevatten een schat van belangrijke opmerkingen over de geschiedenis en de godsdiensten van het Hemelsche rijk, over het Buddhismus, over de geloften en de gewoonten daar te lande in zwang, over de vervaardiging van Chineschen inkt, het maken van zout, het rekenstelsel der Chinezen en over den toestand der heelkunde. Omtrent dit laatste blijkt dat de Chinezen niet onbekend zijn met de geneeskracht van het water en met de pijnstillende middelen bij het doen van kunstbewerkingen.

De Fransche minister van openbaar onderwijs heeft aan den keizer ter hand gesteld de vierde aflevering van den *Atlas écliptique*, welk werk, geschreven door den heer Chacornac, door het keizerlijk Observatorium te Parijs wordt uitgegeven. In minder dan drie jaren is het aantal daarin voorkomende kaarten, reeds tot 21 geklommen, terwijl men er de afbeeldingen van 36,000 sterren met duidelijke voorstelling van stand en lichtsterkte in aantreft. Zulk eene monographie van het hemelruim is van het hoogste belang; te meer omdat een aantal sterren, die wij bij de oude astronomen vinden beschreven, gedeeltelijk uit het hemelstelsel verdwenen, gedeeltelijk na vroeger een helder licht verspreid te hebben, verflaauwd zijn, terwijl een aantal andere haar licht of hare kenmerkende kleur geheel verloren hebben. Nog tijdens de schrijver zich met zijn veelomvattende arbeid bezig hield, zijn er in de sterren verschillende veranderingen van dien aard opgemerkt, die hij in de thans verschenen afleveringen ook reeds heeft opgenomen. Zoo zijn o. a. in het sterrebeeld de Visschen zes sedert 1853 waargenomen sterren in glans verminderd en tegenwoordig zelfs ten eenenmale onzigtbaar geworden terwijl ditzelfde verschijnsel zich tegelijker tijd bij drie sterren in het hemelteeken van den Steenbok openbaarde. Ook in den Stier is het licht eener ster, na geruimen tijd geschitterd te hebben, langzamerhand verflaauwd. Deze verschijnselen zijn zooveel te gewigtiger, wanneer men zulke verdwenen of om zoo te spreken opgeloste sterren als zonnen beschouwt wier licht eenige duizende jaren noodig heeft om tot ons te komen. Hoe groot intusschen het aantal der in dit werk beschreven sterren moge zijn, zoo bepalen zich die waarnemingen toch nog slechts tot een gering gedeelte van het firmament, en blijft er in de hemelsfeer nog altoos een onmetelijk veld van beschouwingen geopend.

De Wet op het Lager Onderwijs.

(Vervolg en Slot van ons vorig No.)

De onderwijzer der openbare school ziet zich dan voortaan eene behoorlijke en vrije woning, een meer of minder burgerlijk bestaan, een' rustigen en zorgenvrijen ouderdom verzekerd. Groote verbeteringen voorwaar, die, zoo wij vertrouwen, krachtig zullen medewerken, om jongelieden uit den burgerstand onder ons op te wekken, tot het kiezen dezer moeijelijke maar hoogst gewigtige levensbetrekking. Hiervan toch hangt vooral de toekomst van ons volksonderwijs af, te meer, daar het niet te ontkennen valt, dat in de laatste jaren in dit opzigt een groote achteruitgang viel op te merken. Verheffing en verbetering van den onderwijzersstand kan niet anders dan gunstig terugwerken op het onderwijs. Hierom wil de wet ook, dat deze zich *geheel en al* wijden zal aan de zorg voor de jeugd, die hem is toevertrouwd, en dat hij zich daarvan door *geenerlei andere bemoeijingen* zal kunnen doen aftrekken. Hem wordt uitdrukkelijk verboden het drijven van handel, het doen van nering, of het uitoefenen van eenig beroep, ja, de leden van zijn gezin mogen dergelijke handelingen zelfs niet ten zijnen huize verrigten. Het zoude namelijk strijdig met die achtbaarheid en dat aanzien zijn, 't welk hij voortaan in de oogen van het publiek en van zijne leerlingen behoort te bezitten, indien hij zich buiten zijne hoogere en meer gewigtige roeping ook nog met de bedrijven van het dagelijksche leven bezig hield of de school het aanzien eener winkelnering verkreeg. Ook dit denkbeeld der wet kan alzoo veel toebrengen, om onderwijzer en onderwijs meer op hunne wezenlijke waarde te doen schatten en alzoo veel goeds te weeg brengen.

Onze lezers moeten, na al het gezegde, geenszins de gedachte koesteren, dat wij onbepaalde bewonderaars der wet zijn, waarvan we hen eenige hoofddenkbeelden poogden mede te deelen. Het tegendeel is waar. Wij missen daarin sommige beginselen en bepalingen, die wij

zeer wenschelijk zouden geoordeeld hebben: Wij hadden bij voorbeeld de *schoolpligtigheid* gedurende zekere jaren daarin willen hebben opgenomen. Waar bij eene jaarlijks toenemende bevolking het getal schoolgaande kinderen in de laatste jaren met *duizenden* verminderd is: waar dit treurig verschijnsel moet worden toegeschreven aan onverschilligheid der ouders, of aan hunne begeerte, om reeds vroeg eenig voordeel uit den handenarbeid hunner kleinen te trekken, is het naar onze gedachte hoog tijd, dat de regering tusschen beide kome en voor de geestelijke belangen der jeugd wake, door de ouders te noodzaken van hen schoolwaarts te zenden. Wij hadden de aanzienlijke kosten, die het lager onderwijs voortaan zal eischen, niet bij uitsluiting uit plaatselijke middelen willen zien bestrijden, maar 's rijks schatkist daarin zien deelen, daar het hier voorzeker eer een staats- dan wel een gemeentebelang geldt. Wij hadden de gelegenheid tot het opleiden van hen, die met het onderwijs moeten belast worden, gaarne vermeerderd gezien, en ook uitgestrekt tot het schoone geslacht. Maar wij durven, ook bij het bestaan van gebreken en leemten naar onze meening, deze wet echter in vele opzigten roemen.

Zij kan ons een voldoend en deugdelijk volksonderwijs verzekeren. Zij zal het lot van den onderwijzer verbeteren en zijn' stand verheffen. Zij zal sectegeest en partijschappen tegengaan. Zij waarborgt aankweeking van *godsdienstzin* en *deugd*. Maar hiertoe moet zij door ons volk regt begrepen worden; zonder eenzijdigheid of vooringenomenheid beoordeeld: hiertoe moet de *openbare* school zoo goed, zoo doelmatig, zoo in alle behoeften voorziende worden ingerigt, dat zij de algemeene Nederlandsche school worde, dat het openbaar onderwijs het algemeen volksonderwijs zij en blijve. De plaatselijke besturen mogen dan toezien, dat zij tijdig, dat zij dadelijk aan hunne verpligtingen voldoen, en niet door dralen aanleiding geven, dat de *bijzondere* school zich ten koste der *openbare* vestige, en in de voordeelen van velen een' vruchtbaren bodem vinde, om wortel te schieten. (*Overgenomen.*)

Burgerlijke Stand.

Van den 23 Mei tot den 3den Junij zijn ingeschreven, als overleden:

Den 29 Mei, Ason, Chineesche Immigrant, 30 jaren. Den 30. Willem Leendert Schuttenhelm, 25 jaren; Matroos 2 kl. aan boord van Z. M Transportschip *de Merwede*, opgevischt den 31 dezer. Den 31, George Christiaan Schutte, 58 j. Idem, Joseph Levi, 67 j. Idem, Manuel, zoon van Jose Fernandes en van Maria de Jesus, 3 maanden. Den 1 Mei, Susanna Elisabeth Scheeffning, 70 j. Den 2. Susanna Johanna Helena, dochter van Johan François Arons en van Elisabeth Johanna Gerhardina Schouten, 9 m. Idem, Christiaan de Britto, 46 j. Idem, Abraham Theodorus van Halfhide, 57 j. Den 3den, Johan Zeger, zoon van Gottlieb Johan Jaspis Karg en van Gijzebartha Anna Berendina Theodora Wijers, 1 dag. Den 3, Johannis Frans Alblas, 35 jaren.

Scheepvaart.

UITGEKLAARD.

Den 2den dezer, de Nd. Am. Brik *Black Hawk*, kapt. F. G. Apack, naar St. Thomas; in ballast.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Anna Lena, kapt. C. Zaal, adres bij J. H. Zaal; Sluit *HEDEN*.

Mina, kapt. Cupido, adres bij M. M. Curiel. *Sluit* 12 *dezer*.

Juno, kapt. Rosberger, adres bij M. M. Curiel.

Willem Eduard, kapt. H. D. van Wijk Jr., adres bij J. G. Fonseca Fz.

Maximiliaan, kapt. W. B. Schil, adres bij J. M. Polak.

Compagnie, kapt. Kuiper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Equator, kapt. Nieuwenhuijs, adres bij M. M. Curiel.

Luitenant Admiraal Tjerk Hiddes, kapt. O. S. Parma, adres bij H. C. Levy.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Faverey.

Triton, kapt. Duinker, adres bij J. Gisius.

Wilhelmina, kapt. Klint, adres bij C. J. Leijsner.

Rijnbrand, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal.

Hermanus Izaak, kapt. Braunstahl, adres bij J. H. Zaal.

Johanna Christina, kapt. J. H. ter Wiessen, adres bij J. H. Zaal.

ADVERTENTIEN.

Surinaamsche Protestantsche Mettraij.

De Leden van de Maatschappij van de *S. P. Mettray* worden, overeenkomstig artikel 18 van de statuten, uitgenoodigd, om de ALGEMEENE VERGADERING, bij te wonen, welke gehouden zal worden op MAANDAG den 14den dezer maand, des avonds te *zeven* uren, in het Kerkgebouw der *Nederduitsche Hervormde Gemeente*.

Namens het Hoofdbestuur,

C. CONRADI,

Secretaris.

Paramaribo, den 2 *Junij* 1858.

MAATSCHAPPIJ TOT ONDERLINGE HULP.

ALGEMEENE VERGADERING op ZONDAG den 6 Junij 1858, des middags om *half vier* ure, in het Huis aan de *Steenbakkersgracht* La. E No. 77.

Tegen GEREED GELD

worden bij inschrijving van Plantage *Rozenburg*, te koop aangeboden:

23 VATEN SUIKER en

15 DITO DITO.

Zullende de inschrijvings-billetten worden aangenomen en geopend ten kantore van den ondergeteekende tot Maandag den 7n. dezer, des voormiddags ten 10 ure. Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de SUIKER binnen 8 dagen van Plant. *Goudmijn*, voor rekening en risico van den kooper worden afgehaald. (7074)

Paramaribo, den 4 *Junij* 1858.

J. FROUIN qq.

De Vendumeester A. SALOMONS, zal **Dingsdag** e. k., des morgens 9 uur, voor Rekening van het Bouw Departement verkoopen:

Elf stuks MAT-GLAZEN *onderballons* voor *Lampen*, 82 ledige blikken **Bussen**, een partijtje oude *IJZERWAREN*, Gereedschappen, een kleine **Whaleboot**, ledige PAKKISTEN en een *Mangel*, te bezigtigen bij de Magazijnen achter het Fort *Zeelandia*.

(6998) Per de *Alkmaar*, direct uit Glasgow ontvangen, en tegen **Kontante Betaling** te verkrijgen bij

A. HEWITT:

Een assortiment **Aardewerk**, waaronder eenige BIDET-KOMMEN, benevens *elegante WASCHSTELLEN*, gemaakte witte en gekleurde Hemden, witte Sokken, Calicots, enz.

Voorts is hij voorzien van **RIJST**, tegen *zeer billijke prijzen*, Kookepannen in soorten, FIREBRICKS, Kalksteen, ledige Puncheons en veel meer andere GOEDEREN.

Hij vraagt te koop **100 Puncheons** *hooge proef* a. s. **M.**

De Zalf en Pillen van *HOLLOWAIJ*,

werken wonderbaarlijk in gevallen van huidziekten.

D. B., te Schiedam, leed 18 maanden lang aan eene hevige huidziekte en had eene menigte zweeren in het aangezigt, op de handen en andere deelen des ligchaams, meest voortkomende van scheurbuik. Vele hem aanbevolen middelen had hij gebruikt, alle te vergeefs. Daar de ziekte in geenen deele verminderde, zoo besloot hij eindelijk tot de Zalf en Pillen van Hollowaij en na dezelven eenige weken lang gebruikt te hebben, was hij geheel hersteld van de ziekte en bevindt zich thans overigens in den besten staat van gezondheid.

Deze **PILLEN** zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, à *f* 3 en de **ZALF** à *f* 3 en *f* 5. (6997)

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**

Het Abonnement is per jaar . . . *f* 20—
Voor zes maanden . . 11—
" drie " . . 6—
Voor elk afzonderlijk nommer der Courant . . . . —25
De prijs der Advertentien is per regel . —25